॥ हरि ओम् ॥

મુંબાઇની મળ અને
સરંગ શાક ભાજીનું વૃતાંત.
રીંગણા તથા પાપડી
બાઇના વીવાહ.

રચનાર
વિશ્વનાથ નથુરામ પંડ્યા
વઢવાણ શહેરવાળા.

ધી ન્યુ પ્રીન્ટીંગ પ્રેસમાં [illegible]લાલ
માધુભાઇએ છાપ્યું—વીરમગામ.
આવૃત્તી ૨ જી   પ્રત ૩૦૦૦.
કીમત રૂ ૦-૦-૬.

ગુજરાતી ... સંગ્રહ ... મળશે.

(દોહરો)

સફેદ ચોળી સફેદ સાડી સફેદ ઘાઘરે મલમલનો.
સફેદ મોજા ગાંઠે ચોળી સફેદ પાવડર બુલબુલનો

(સવૈયા)

અફસોસ અરે અફસોસ બંધુઓ
કુદરતની છે બલીહારી,
ફેશનના પરીણામ બધે આ
જગત વીશે થઇ છે ખવારી,
કારણ પુછો કોઇ અમોને
ખુલ્લી વાત સુણો કહીશું.
કુમાર્ગમાં કોઇ વીચારે નારના
સાથી બનવા નહી જઇશું,
ખ્યાલ કરી કોઇ નજરે કરો આ

દુ:ખ રૂપી કેવી દુનીઆ,
મારું પતિનઓ ગામડાની વેશ્યા
નિવાસમા જઈ વસીયા.
ખમીસ જાકીટ સુટ કોલરો
સાંકડા જેપ શરિર ધારી,
સેંટ લવંડર ગુલાબ છાંટયું
સુગંધમાં પણ હદ વાળી,
બની શેઠીઆ વિશ્વ નગરના
મુસાફરી કરવા ચાલ્યા.
ગીની ત્રણ નાખી ખીસામાં,
મુછ મરડતા મેં ભાળ્યો.
આના બાર તણી ગાડીમાં
માંડ્રોડ પર જઈ અટક્યા.
ખાધું ખરેખરું પીવાઠિઆમાં જઈ
પછી નાટકમાં અટક્યા,

ગોફુલીઆંની ટીકીટ લઇને
થીએટરમાં કેક પડ્યા,
વાટ જુવંતે ઘરવાળી અહીં
નાટકના ખેલેજ નડ્યા.

છતાં હુજી તો ગરમ ખીસાનો
મુગે છાર વાગ્યોજ નહિ.
ગુણીકા નૃત્ય વીશે જઇ બેઠા
શરમ મુકતની રેંજ મેલી.

બહોત દિવસકા ભરા પ્યારથા
મુજે નીંદ નહિ આતીથી.
બાત પ્યારકી બહોત કીન હુય
વા ખીલમેં ગાતીથી,

શેઠ કહે છે અરે પ્યારી જાન
અબ માનસ સુખ-ભુલાવતી હું,
દીલ ખુશ કર્યું ઘણું આશકને
ઝેશ મેજ પચનકી આતી હું.

ગજલ ઠુમરી તાલ દાદરા
બહાદુર ભૈરવી બોકી.
સારંગી તબલા બાજતહૈ
પ્યારી બનગઇ આશકડી,
બે ગીનીનો ખર્ચ કરીને
પછી આવા નર પસ્તાયા.
પીતૃ તરપણ કર્યું પ્રેમથી
શૌખીન જનમાં પંકાયા.
ગયા શ્રાદ્ધમાં કસર હતી તે
પૂર્ણ કરી અહીંઆ આતે
માનવ જન્મ તણું સાર્થક આ
થયું આજ સહુ એ રીતે.
મરણ વગરના હાથ વીનાના
અપંગ પણ ઈંઇ છે જાપીયા,
સીંગલ વૈદ પણ અપાવે નહી ને

થવું અમોને છે સુખીયા,
ઘરો ટુટશે ચોર લુટશે
અથવા મુળ વ્યાધિ થાશે.
એમાંથી ફળ એજ થવાના
નહિ તો કાળ તુરત થાશે,
ભવસાગરમાંથી તરવાનો
ઉપાય યત્ન કરો શોધો,
વ્યર્થ કાર્યમાં વખત ગુમાવો
શું કરવી તેની નોંધો,
જઈશ ખાટકમાં આરે બંધવા
તેનો તું કંઈ વિચાર કર,
કીર્તિ અમર કરી લે જગમાં
પ્રભુ નામ લઈને તું છૂટ,
ઉસ્તા દોશી બોલી ફરીજ સબ
કહે અબ્રાહમ શીખવાતે.

એવી વાતોને છપાવી છે
આપ સમજી દેવજીત,
રહેને ખાસ ઝાલાવાડ માં
શહેર વઢવાણ બાજત છેક,
વિશ્વનાથજી પીતાંબર નામ
હરિ કૃપા હોજો નિત. છેક.

સરવ શાકભાજીનું દ્રષ્ટાંત.

રીંગણા તથા પાપડી આદીનો વીવાહ.

(રાગ સવૈયા એકત્રીસા.)

વહીવટીયા રીંગણા ભાઈ.
વછેરે ચડીને વરવા આવ્યા.
જમરૂખ જાંબુ જાનૈયા થઈ,
પાપડીને પરણી લાવ્યા.

ગરબ્બના નારણમા નારણુ,
કોથમીંના મધાવે છે.
વરરાજા રીંગણાભાઇ વચમાં,
બેસીને મલકાએ .છે.
દુધી ડાહીમાં વરરાજાની,
પીતા પાગચો વરનો ગ્નાની.
સાસુ વરની સીંગ સેકટાની,
સસરાજી સાકર કોળાએ,
મંગળીક વાજા વગડાવ્યાં, ૧
જમરૂખ જાંબુ.

બાપણ–એ તો ઠીક પણ રીંગણાભાઈ તથા પાપડી બાઈને ગીત ગાવાં કોઇ જાનડીઓ તો જોશેનાં ? કાંઈ જાનડીઓ વીના જાન સારી લાગે? તો કે છે કે,

પાપડી તરફથી ગીત ગાવાને,
આવી ગાંઠીઓ સરવ બાજી.

ફુલી જમ્મ ચોળી ભાથપતરી,
થઈ મનમાં અતિ બહુ રાજી.

ટાકલો નાલુ આલુ અંબાડો.
બટ્ટંગડો પાલખ પાજી.

માંચાં મોરસ સરગું સુવો,
તાંજળજા મેળની ગપ ઝામી.

ડાંભો જઈને લાંબો બેઠો,
તેને મનાવા મુળો પેઠો.

સુરણ સઉથી બેઠો હેઠો.
ડોંહાભાઈએ (ડુંગળી) કરગરી ઘડીકે,
સાજનીઆંરે સૌ સમજાવ્યાં. જમ. ૨

સક્કરકંદે સરણાઈ વગાડી,
વરરાજાને સણગાર્યાં.

દીલડાંએ ચાધડીઆં વગાડયાં,
ને જલકાંએ ગાડા હંકાયા,
કટોલાં કારેલાં વરેના,
કાકા કામ કરે ધાયા.
ટામાટા કોથમીડાં અટાગ્રાં,
વચમાં ફરે છે માર્યા ગાયા.
કેળાં ભેળાં ચાલે સાને,
સલગમ શ્રીફળ દે છે પાને.
આજર હાજર ભાળે ફૂાની
બીરીન પ્રીસ ધોલાટ કરે બટ,
તુરીઆંએ ત્રાંગડા ખખડાવ્યાં, જમ. ૩
પંડોરા ઓરડાં આવે સાગે,
ભીલમડી સૌને બેસારે,
ચોધારી મોગરી સાગરીઓ;
ગાય ગીત ઝુમ્મા પાડે.

૧૦૧૬૨

કારભારી ફુવડા બીગ્રકમરખ,
જતાં આવતાં ને કાઢે.
રતાણુ લાલભટ બનીને બેઠા,
ઉભા વર વહુની આડે.
પીર સણી ફેરા ચાર ફરાવે,
વર વહુને મંડપમાં લાવે.
બીંડા તુલકર ભણે છે ભાવે.
કરમહાએ કંસાર જમાડી,
પોશાક સૌને પહેરાવ્યા, જમરૂખ. ૪
ડબલ બીચ ટીંડોડી વાલોળ,
સફેદ કોળા માગે માન.
ચણા વટાણા નાણાવંતા,
જમાડે જુક્તિથી સો જન.
આંબલી ફુલાવર સંગમઠ બેઠા,
આપે છે સોપારી પાન,

સાકર કોળાં શેઠ સૌને
નમાં નમીને કરે વખાણ.

ભાષણ—હવે વરનો બાપ શું કહે છે?
વાહ વાહ, જાનની બહુજ સારી સરભરા કરી
સર્વને સારી રીતે રાખ્યા, જમાડ્યા, રમા-
ડ્યા, ધન્ય છે તમારા જેવા શેઠીયાને.

પછી જાન સર્વેને વળાવી,
નારંગી મોસંબી આવી.
લીંબુએ ઘેર લીધા વધાવી
વરની માં ફુઈએ મહેલમ
પલંગ પ્યારના પથરાવ્યાં, જમ. ૫

(હવે શું કહે છે.)

વહુજી ગોરા વરજી કાળા,
તે વહુને વર ગમે નહી.

પાપડી ગોરી ને રીંગણું કાળું,
તેથી રંગે રમે નહી.

કોઈ દી સાથે સુવે ન બેસે,
કોઈ દી ભેગા જમે નહી.

પછી રીંગણા ભાઇ કહે હવે,
તમે નહિ કાં આવો નહી.

પાપડીને પછી પીયર વળાવી,
જઈ કોળો કેરીએ મનાવી.
દૂધી ફુદીનાએ સમજાવી.
આદુ, લસણ, હીંગ, મસક મેથી,
જઈ પાપડીને લઈ આવ્યા જમ. ૬
લાગ્યા પછી હળી મળીને રહેવા,
ચાલ્યો વહીવટીઓ વહેવાર.
રહ્યા પાપડી ભાઈને સદીના,
હવે કહું તેના વીસ્તાર.
રીંગણ ફૂલાં મુકાવા લાગી,

પાપડી બાઈ નાજુક નાર.
થયા માસ સંપૂર્ણ પુરં,
જણ્યા પાપડી બાઈએ પુત્રજ ચાર.
આવી પાપડી બાઈ ચકરમાં,
જાણી પુત્ર મરી ગઈ પલભરમાં.
વાલબાઈ સુતા વાહરમાં.
સેવટા સૂતીર બીડે પાણીથી,
વાલબાઈને નવરાવ્યા. જસ. ૭
એજ વરસમાં પાપડીનો ગમ,
ફરી રોગાણા ભાઈ મર્ય,
વાલભાઈ તો મુકાઈ ગયા,
ના રાખ પિતાના ફરજ કરી.
એવા શાક ભાઈના વીત્યા,
કર્યો નારક મેં સર્વ થયા.
બાકી રહ્યા હોય નાર શાકમાં,

કેમ ગુણી તમે બેઠ ભયા.

ઘણા કહેવાં એક ન કહેશો,

હુકમ દાદાભાઈને દેશો.

વિધવાથી કાંઈ અનેક તરેહના,

ખ્યાલ મનાવી સમજાવ્યા. જમ. ૮

લી૦ સેવક,

વિશ્વનાથ નથુરામ પંડ્યા.

વઢવાણ શહેરવાળા,

હાલમાં-વીરમગામ (માંડલીયા ફળીઆમાં.)

ઓમ્ શાન્તી! શાન્તી!! ઓમ શાન્તી!!!

સમાપ્ત.

દુઃખીના હથાણુ દયાળુઓ

શ્રી કાઠીયાવાડ હીંદુ અનાથાશ્રમ

વઢવાણ કેમ્પ

માટે યોગ્ય અને ઉદાર મદદ કરશે નહિ. હું શું મદદ કરી શકું! એવા કરશો પરંતુ આપે અંતરની ઉંડી લાગણી આપેલો એક રૂપીઓ પણ આ આશ્રમને લક્ષ રૂપીઆ સમાન થઇ પડશે તો તુરત શક્તિ મદદ કરશો, આ આશ્રમના કેળવણી માણસ મંગાવો. ખુબ તાકીદ લાગણી પૂર્વક આપનાથી બનતુ કરવા ચુકશો નહિ નમ્ર વિનંતી છે.

લી૦ સેવક

આ સે. કા. હીં. અ.